

Uchwała Nr XXIII/116/2012
Rady Gminy Lipusz
z dnia 12 lipca 2012r.

w sprawie zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Lipuska Huta”

Na podstawie art.18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001r. Nr 142 poz.1591 z późn. zm.), Rada Gminy uchwala co następuje:

§ 1

Zatwierdza się „Plan Odnowy Miejscowości Lipuska Huta”, przyjęty uchwałą Nr 1/ 2012 Zebrania Wiejskiego Sołectwa Lipuska Huta z dnia 11.07.2012 r. stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

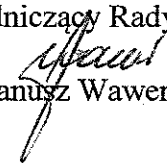
§ 3

Traci moc Uchwała Rady Gminy Lipusz Nr XIX/99/2012 z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Lipuska Huta”

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy i sołectwa Lipuska Huta.

Przewodniczący Rady Gminy

Janusz Wawer

Załącznik do Uchwały Nr
XXIII/116/2012 sesji R.
z dnia 12.07.2012r.

Uchwała Nr 1/2012
Zebrania Wiejskiego Sołectwa Lipuska Huta
z dnia 11 lipca 2012r.

w sprawie przyjęcia „Planu Odnowy Miejscowości Lipuska Huta”

Na podstawie art.36 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001r. Nr 142 poz.1591 z późn. zm.) oraz § 4 Statutu Sołectwa Lipuska Huta, Zebranie Wiejskie w Lipuskiej Hucie uchwala co następuje:

§ 1

Mając na uwadze rozwój społeczno – gospodarczy wsi Lipuska Huta, Zebranie Wiejskie przyjmuje „Plan Odnowy Miejscowości Lipuska Huta”, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Realizację „Planu Odnowy Miejscowości Lipuska Huta” powierza się Sołtysowi.

§ 3

Traci moc Uchwała Zebrania Wiejskiego Sołectwa Lipuska Huta Nr 1/2011 z dnia 18 października 2011 r. w sprawie przyjęcia „Planu Odnowy Miejscowości Lipuska Huta”

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia przez zebranie wiejskie oraz podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie wsi Lipuska Huta.

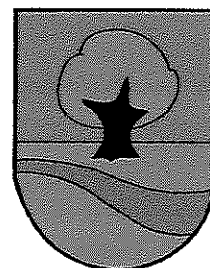
Przewodniczący Zebrania Wiejskiego

Jarosław Rekowski

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI LIPUSKA HUTA na lata 2012-2019

GMINA LIPUSZ

lipiec 2012

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości Lipuska Huta określa działania w sferze jej rozwoju na lata 2011 - 2018. Jego realizacja ma stworzyć warunki dla rozwoju społeczno-ekonomicznego sołectwa Lipuska Huta i aktywizacji jego mieszkańców. Przewiduje on realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich.

Dokument powstał w oparciu o wytyczne zawarte w „Instrukcji do planu odnowy miejscowości” i jest zgodny z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest wpływanie na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwianie rozwoju tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpływanie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości zawiera:

- charakterystykę miejscowości, w której będzie realizowana operacja;
- inwentaryzację zasobów służących odnowie miejscowości;
- ocenę mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja;
- opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości, z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

Podstawą opracowania planu jest Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Lipusz przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/188/2006 Rady Gminy Lipusz z dnia 21 czerwca 2006. Przy jego opracowywaniu wzięto także pod uwagę wnioski zgłaszane na zebraniach wiejskich, sołtysa i radę sołecką oraz organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Lipusz.

W opisie planowanych do realizacji zadań zawarto nie tylko przedsięwzięcia inwestycyjne ale również inne zadania przyczyniające się do aktywizacji społeczności lokalnej.

Plan Odnowy Miejscowości Lipuska Huta ma posłużyć przede wszystkim uzyskaniu wsparcia z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 – 2013. Wymienione w planie zadania mogą się również ubiegać o wsparcie z innych źródeł.

W miarę potrzeb i pojawiania się nowych możliwości uzyskania wsparcia na rozwój obszarów wiejskich plan może być aktualizowany. Pozwoli to na efektywne i racjonalne podejmowanie działań służących rozwojowi sołectwa.

CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

1.1. Podstawowe dane (położenie wsi, powierzchnia, liczba ludności):

Lipuska Huta to wieś kaszubska położona na obrzeżach Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego przy drodze wojewódzkiej nr 235 w gminie Lipusz. Gmina leży w środkowej części województwa pomorskiego w powiecie kościerskim. Sołectwo leży w południowej części gminy przy granicy z gminami Kościerzyna i Dziemiany. Sołectwo Lipuska Huta posiada 145 mieszkańców, w jego skład wchodzi miejscowości: Lipuska Huta (90 osób), Wyrówno (41 osób), Szwedzki Ostrów (14 osób). Mieszkańcy Lipuskiej Huty posiadają wysoki stopień samoświadomości etnicznej.

Według fizyczno-geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego Lipuska Huta leży na terenie podprowincji Pojezierzy Południowych w mezoregionach Równina Charzykowska i Bory Tucholskie. Etnograficznie miejscowość przynależy do Kaszub. Lipuska Huta graniczy z projektowanym rezerwatem „Wda – Trzebiocha”. Cały obszar sołectwa znajduje się w dorzeczu Wdy.

Lipuska Huta leży przy drodze wojewódzkiej nr 235 Korne – Chojnice oraz niedaleko drogi krajowej nr 20 Gdynia – Stargard Szczeciński dzięki tej lokalizacji posiada dogodne połączenie z Kościerzyną oraz Trójmiastem, a także Chojnicami.

1.2. Historia wsi Lipuska Huta

Lipuska Huta to wieś kaszubska położona na obrzeżach Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego, o charakterze rolniczym w miejscu osady pohutniczej. W 1789 r. odnotowano tu 6 domów, w 1885 r. mieszkało tu 4 gburów, 18 zagrodników. Wieś o zabudowie nieregularnej, wielodrożnej. Przy głównej drodze w centrum wsi znajduje się murowana kapliczka.

W układzie pierwotnym wsi zachował się przykład układu zagród i ich elementy, w tym relikty zabudowy drewnianej (budynek o dachu półpłaskim z podwyższoną ścianką kolankową) i zniekształcone przykłady budownictwa murowanego. We wsi znajdowała się wzmiankowana przez I. Gułgowskiego chałupa z podcieniem narożnym przeniesiona do obecnego Muzeum-Kaszubskiego Parku Etnograficznego.

1.3. Przestrzenna struktura miejscowości Lipuska Huta

Wieś Lipuska Huta położona jest w południowej części gminy Lipusz. Charakteryzuje się zabudową usytuowaną wzdłuż głównej drogi wojewódzkiej nr 235 Korne – Chojnice, o zabudowie nieregularnej, wielodrożnej z placem częściowo zabudowanym. Na terenie wsi zachowały się tradycyjne zagrody, wielobudynkowe na zapleczu działek sytuowano osady. Przy głównej drodze w centrum wsi znajduje się murowana kapliczka. Pierwotny układ wsi został zachowany, zachowały się przykłady układów zagród i ich elementy, w tym relikty zabudowy drewnianej oraz przykłady tradycyjnego budownictwa gospodarczego murowanego – drewnianego. Wieś o zachowanym, zniekształconym w wyniku

poprowadzenia przez centrum drogi Kościerzyna – Chojnice układzie przestrzennym osady po hutniczej, o zawansowanym stopniu wymiany substancji zabudowy, częściowo na dysharmonijną.

1.4. Obszar o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców

Obszarem o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjającym nawiązaniu kontaktów społecznych jest ukształtowanie centrum miejscowości w obrębie planowanego placu zabaw. Właścicielem infrastruktury jest Gmina Lipusz. W tym miejscu spontanicznie spotykają się dorośli mieszkańcy z dziećmi. Plany zagospodarowania przestrzeni publicznej w miejscowości wzmocnią więzi społeczności lokalnej i pozwolą na bezpieczne korzystanie z infrastruktury, a jednocześnie zaspokoją potrzeby w zakresie kultury i efektywnego spędzanie wolnego czasu. Poprawią także estetykę miejscowości oraz życia mieszkańców.

INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

2.1. Analiza zasobów miejscowości

Zasoby przyrodnicze

Sołectwo Lipuska Huta leży wśród malowniczych pól i lasów oraz jeziora Wyrównno na obrzeżach Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego. Morfologia terenu i inne walory środowiska geograficznego sprzyjają rozwojowi turystyki na tym terenie.

Decydującą rolę w kształtowaniu rzeźby omawianego obszaru odegrała praca lądolodu skandynawskiego i jego wód roztopowych w okresie zlodowacenia plejstoceniowego. Na obszarze gminy wydzielić można następujące formy geomorfologiczne decydujące o jego specyfice i charakterze:

- zagłębienia wytopiskowe po martwym lodzie,
- fragmenty wysoczyzny morenowej.

Ochrona przyrody

Część sołectwa obejmuje Wdzydzki Park Krajobrazowy oraz Lipuski Obszar Chronionego Krajobrazu. Podstawowym walorem krajobrazowym są pola, lasy oraz jezioro Wyrównno znajdującym się w Wdzydzkim Parku Krajobrazowym. We wsi Lipuska Huta oraz Wyrównno znajduje się pomnik przyrody buk pospolity. Całe sołectwo znajduje się także na terenie Natura 2000 obszar specjalnej ochrony to OSO ptaków Bory Tucholskie [PLB220009]. Objął on cały teren Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego i chroni następujące gatunki ptaków w nim występujących: szlachar, bąk, czapla biała, bocian biały, łabędź krzykliwy, bielik, błotniak stawowy, dzięcioł czarny, lelek, lerka, muchówka mała, puchacz, włochatka, zimorodek, żuraw, nur rdzawoszyi, nur czarnoszyi, kania ruda, derkacz. W południowej części sołectwa Lipuska Huta w miejscowości Wyrównno znajduje się obszar Natura 2000 - obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO) Jeziora Wdzydzkie [PLH220034], pokrywający około 80% powierzchni Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego. Obejmuje on ochroną siedliska takie jak np. jeziora lobeliowe i dystroficzne, mechowiska, torfowiska przejściowe i wysokie, łąki wilgotne, murawy napiaskowe czy bór bagienny, w których występują następujące chronione gatunki roślin i zwierząt:

Rośliny: skalnica torfowiskowa, elisma wodna, lipiennik Loesela

Ryby: różanka, koza, strzebla błotna

Płazy: traszka grzebieniasta, kumak nizinny

Ssaki: nocek łydkowłosy, bóbr europejski, wydra.

Projektuje się objęcie ochroną użytków ekologicznych.

Projektowany Rezerwat „Wda – Trzebiocha” - Obejmuje rynny dolin rzek Trzebiocha (od Grzybowskiego Młyna do ujścia) i Wdy (od miejscowości Krugliniec do jeziora Radolne). Obszar rezerwatu 101,3 ha, obejmuje część biegu Wdy od okolic Lipusza. Jest to rezerwat faunistyczny. Rzeki płyną zagłębieniami rynnowymi i wytopiskami na równinie sandrowej. Rezerwat ma chronić tarliska jedynej w Polsce naturalnej populacji endemicznej odmiany troci jeziornej, zwanej potocznie trocią wdzydzką. Wraz z ochroną troci wiązać się będzie ochrona całych ekosystemów wodnych i

przyrodniczych w rezerwacie. Znalaziono tu kilka gatunków roślin chronionych (m.in. bagno zwyczajne, kocanki piaskowe, storczyk plamisty, widłak jałowcowaty) oraz szereg gatunków interesujących i rzadkich (m.in. bobrek trójlistkowy, kozłek dwupienny, narecznica grzebieniasta, skrzyp zimowy, porzeczka alpejska, klon jawor). Jeziora i rzeki postulowanego rezerwatu zasiedlone są miejscami bobrami.

Wśród zbiorowisk roślinnych na terenie sołectwa przeważają lasy - bory mieszane i świeże.

Dziedzictwo kulturowe

Ludność wsi Lipuska Huta odznacza się wysokim poziomem samoświadomości etnicznej. W miejscowości znajdują się obszary ochrony konserwatorskiej:

B w której ochronie podlega układ przestrzenny z zabudową o regionalnych lub lokalnych wartościach kulturowych, o niewielkim stopniu zdegradowania, których stan zachowania pozwala na przeprowadzenie działań konserwatorsko-rewaloryzacyjnych

E w której ochronie podlega ekspozycja historycznego zespołu obejmująca tereny umożliwiające widok na panoramy i dominanty z ustalonych kierunków widokowych.

Obiekty i tereny

Przy głównej drodze w centrum wsi znajduje się murowana kapliczka

Przepływająca przez sołectwo Lipuska Huta rzeka Wda jest częścią popularnego szlaku kajakowego.

Infrastruktura społeczna

Na terenie sołectwa brak jest elementów infrastruktury społecznej.

Infrastruktura techniczna

Przez teren sołectwa Lipuska Huta przebiega droga wojewódzka nr 235 relacji Korne – Chojnice.

Wieś posiada zbiorcze ujęcie wody wraz ze stacją uzdatniania wody. Do wodociągu przyłączonych jest 18 posesji tj. ok. mieszkańców 100.

Gospodarka i rolnictwo

Gospodarka

Brak podmiotów gospodarczych.

Rolnictwo

Poza dominującą rolę jaką odgrywa w gminie gospodarka leśna gmina jest również rolniczo-turystyczna. Klimat gminy jest bardzo niekorzystny dla wegetacji roślin z uwagi na występujące przymrozki późną wiosną i wczesną jesienią oraz częste susze w okresie wegetacji. W klasie IV b jest około 3% użytków rolnych, 96,6% gleb to gleby klasy V i VI. Zarysowujący się zmniejszający trend powierzchni gospodarstw rolniczych (obecnie średnia gospodarstwa wynosi 6,5 ha), brak

wykształconej specjalizacji w produkcji roślinnej i zwierzęcej, poziom wykształcenia użytkowników gospodarstw powoduje niską opłacalność tej gałęzi produkcji. Z tego względu większość rolników szuka alternatywnych źródeł dochodu, wielu widzi swoją szansę w produkcji biodynamicznej oraz rozwoju agroturystyki. Analizując mapę glebowo-rolniczą dla obszaru gminy Lipusz należy stwierdzić, iż gmina jest terenem o słabych glebach. Największy udział posiadają gleby kompleksu 7 (żytni bardzo słaby) i kompleksu 6 (żytni słaby). Gleby te wskazane są do zmiany użytkowania na nierolnicze, ze względu na bardzo małą wartość agroekologiczną i wynikającą z tego niewielką ekonomiczną opłacalność upraw. Płaty gleb charakteryzujących się 7 kompleksem przydatności rolniczej gleb, występują przeważnie w sąsiedztwie kompleksów leśnych, bardzo często stanowią polany śródleśne. Największy udział w strukturze zasiewów zajmują zboża (48,9%), w czym dominującą uprawę stanowi żyto, w dalszej kolejności mieszanki zbożowe, owies oraz pszenżyto.

Sołectwo Lipuska Huta jest najbardziej rolniczym na terenie gminy Lipusz. Znajdują się tu największe gospodarstwa rolne.

Kapitał społeczny i ludzki

Mieszkańcy sołectwa są mocno zaangażowani w jego sprawy. Działa tu rada sołecka, która w ciągu ostatnich 3 lat dysponowała funduszem sołeckim, który przeważnie przeznaczano na naprawę dróg. Mieszkańcy również sami angażują się w naprawę dróg, część prac wykonując we własnym zakresie.

OCENA SŁABYCH I MOCNYCH STRON SOŁECTWA LIPUSKA HUTA

SŁABE	MOCNE
<p>Brak terenów pod inwestycje gospodarcze. Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna, szczególnie baza noclegowa. Niewielkie rozdrobnione gospodarstwa rolne. Zły stan dróg gminnych. Duży odsetek bezrobotnych wśród kobiet. Peryferyjne położenie. Brak miejsc pracy po za rolnictwem. Słabo rozwinięta komunikacja publiczna. Niskie dochody mieszkańców. Uboga oferta spędzenia czasu wolnego. Słabo zagospodarowana przestrzeń publiczna. Brak zagospodarowanego miejsca na spotkania mieszkańców.</p>	<p>Atrakcyjny krajobraz pojezierza, urozmaicona rzeźba terenu, lasy i jeziora. Walory przyrodnicze, obszary chronione. Szlak turystyczny. Duża świadomość tożsamości regionalnej Kaszubów. Tereny gminne pod infrastrukturę społeczną oraz teren nad jeziorem. Położenie przy drodze wojewódzkiej.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>Możliwość uzyskania wsparcia ze środków unijnych, Aktywność i duże zaangażowanie społeczne mieszkańców. Rozwój turystyki wiejskiej, agroturystyki oraz alternatywnych form spędzania wolnego czasu – ekologia, naturalne otoczenie, dziedzictwo kulturowe, folklor Wzrost zainteresowania obszarami wiejskimi jako miejscem zamieszkania i spędzania czasu wolnego.</p>	<p>Ograniczone możliwości rozwojowe ze względu na położenie gminy Lipusz na terenie Lipuskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i Obszar Natura 2000. Wzrost bezrobocia. Marginalizacja obszarów wiejskich w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej. Migracja młodych dobrze wykształconych mieszkańców do ośrodków miejskich. Niski przyrost naturalny. Dewastacja środowiska naturalnego. Światowy kryzys gospodarczy.</p>

OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ

1. Zagospodarowanie terenu w centrum wsi - wokół planowanego placu zabaw

Cel: poprawa jakości życia, wzrost atrakcyjności miejscowości

Przeznaczenie: miejsce rekreacji dla dzieci

Zakres:

- Budowa placu zabaw
- Zagospodarowanie terenu
- Wyposażenie w elementy małej architektury, ławki, kosze itp.
- Urządzenie zieleni
- Oczyszczenie i ogrodzenie stawu

Harmonogram realizacji: rok 2012 - 2013

Koszt: 150 000 zł

Źródła finansowania:

- Środki własne
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

2. Budowa sieci kanalizacyjno - wodociągowej

Cel: poprawa jakości życia mieszkańców oraz poprawa stanu środowiska

Przeznaczenie: dostarczania wody o odbiór ścieków.

Zakres:

- Budowa wodociągu
- Budowa kanalizacji sanitarnej z przepompowniami

Harmonogram realizacji: lata 2012 - 2015

Koszt: 750 000 zł

Źródła finansowania:

- Środki własne
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

3. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

Cel: poprawa jakości życia mieszkańców oraz poprawa stanu środowiska

Przeznaczenie: odbiór i utylizacja ścieków.

Zakres:

- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nie przewidzianych do połączenia do sieci kanalizacyjnej.

Harmonogram realizacji: rok 2014-2019

Koszt: 150 000 zł

Źródła finansowania:

- Środki własne
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

4. Budowa chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej

Cel: poprawa jakości życia, wzrost bezpieczeństwa mieszkańców i turystów.

Przeznaczenie: utworzenie miejsca do rekreacji dla turystów i mieszkańców.

Zakres:

- Wykonanie chodnika
- Budowa przystanku autobusowego
- Budowa oświetlenia
- Zagospodarowanie miejsc zieleni i skwerów

Harmonogram realizacji: lata 2014 - 2015

Koszt: 150 000 zł

Źródła finansowania:

- Środki własne
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Przewodniczący Zebrania Wiejskiego

Jarosław Rekowski

PRZEWODNICZĄCY

Rady Gminy

Jacek Wawer